

Europese Islamofobie

Conferentie 2013

Amsterdam
18 Oktober 2013
Concern Congres Centrum

VERSLAG

Signalen van islamofobie in Europese landen vormden voor de Stichting EMCEMO en CTID de aanleiding voor het organiseren van een conferentie over het begrip en problematiek omtrent islamofobie. Sprekers van organisaties uit binnen en buitenland die actief zijn in signaleren, registeren preventie van islamofobie waren uitgenodigd. Het blijkt dat het probleem en aanpak zich per land en organisatie verschilt. EMCEMO en CTID streven naar intensieve samenwerking van verschillende partijen in de strijd tegen islamofobie en hebben deze conferentie georganiseerd om dit te bewerkstelligen, alsook bedoeld als een eerste aanzet om te komen tot een eenduidige "best-practices" aanpak van islamofobie.

De conferentie bestond uit twee dagdelen op 18 oktober 2013, waarvan een dagdeel voor het aanhoren van de speeches van de sprekers die de toehoorders hebben geïnformeerd over islamofobie gezien vanuit hun expertise. Aansluitend een tweede dagdeel voor twee workshops om plenaire thema's met betrekking tot islamofobie te bespreken, waarna de conclusies van deze workshops gepresenteerd werden door de dagvoorzitter aan aanwezigen van de conferentie. Bezigden het verslag vindt u ook een afschrift van de letterlijke teksten van een aantal speeches of artikelen van de sprekers in links.

De dagvoorzitter Fenna Ulichki opent de conferentie op 18 oktober 2013 te Amsterdam. Alle aanwezigen en sprekers worden verwelkomt bij de eerste Europese conferentie over islamofobie in Amsterdam.

Tara Coghlan, *organisator van de conferentie*, informeert over het initiatief van het Collectief Tegen Islamfobie en Discriminatie. Meer informatie over het Collectief vindt u [hier](#).

Abdou Menebhi, *voorzitter van Stichting EMCEMO en CTID*, is van mening dat het Nederlands beleid gericht behoort te zijn tegen islamofobie en voor democratie waarbij er geen ruimte is voor discriminatie. De activiteiten die door Stichting EMCEMO zijn geïnitieerd zijn niet gericht op het verdedigen van de Islam, maar wel op bescherming van de rechten van degenen die hun godsdienst willen belijden of die om andere redenen worden gediscrimineerd. Er is sprake van een hetze tegen moslims op basis van angst en haat jegens hun religie. Vandaag zullen de aanwezigen, en middels het verslag ook de netwerken en politiek, geïnformeerd worden over islamofobie in Europa. Hierna is het woord aan onze genodigde zeven sprekers.

Islamofobie, wetenschappelijk benaderd

Ineke van der Valk, wetenschappelijk onderzoekster en schrijfster van het boek *Islamofobie & Discriminatie*, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam. [Website van Ineke van der Valk](#).

Artikel over islamofobie die laatst verscheen op Republiek Allochtonië vindt u [hier](#).

Ineke van der Valk gaat nader in op de strijd tegen islamofobie en haar wetenschappelijk onderzoek.

Ze kijkt naar islamofobie vanuit verschillende perspectieven: de criteria; de overeenkomsten; de oorzaak; de uitingen; wat ertegen gedaan kan worden; onderzoeksmethoden en de discussies. Uit onderzoek blijkt dat islamofobie gepaard gaat met uitsluiting en racisme en dat er sprake is van toename. In Nederland wordt de Islam als onheilspellend ervaren in de maatschappij waardoor er een nieuwe mindset is gecreëerd, die door de politiek via PVV van Geert Wilders wordt vertegenwoordigd. Ook de mediums waarvoor gekozen worden om islamofobie te verspreiden zijn aangepast en men heeft hierbij de voorkeur voor internet en andere sociale media.

Er zijn cijfers bekend over islamofobe incidenten sedert 2007. Voorts worden inmiddels ook de incidenten die binnenkomen via het internet, politieke partijen en media geregistreerd. Ineke van der Valk roept allen op om islamofobie niet te onderschatten en hieromtrent ten allen tijde aangifte te doen bij politie of meldingen bij anti-discriminatiebureaus of organisaties zoals EMCEMO en CTID. Registratie zal zorgen voor een beter totaalbeeld van de problematiek, waartegen beleid en wetgeving ontwikkeld kan worden.

Marwan Muhammad, woordvoeder van *Collectief Tegen Islamofobie in Frankrijk (CCIF)* en directeur van *StatX*.

[Website van Marwan Muhammad](#).

Methodiek van IMAN Project geschreven door Marwan Muhammad vindt u [hier](#).

[IMAN Project Website](#).

Het CCIF is in 2003 begonnen met het verzamelen van informatie over islamofobe incidenten in Frankrijk. In 2010 is gekozen voor een analytische wiskundige aanpak, temeer omdat in de media, door de politiek en op academische niveau islamofobie werd ontkend.

Antisemitisme en islamofobie hebben veel raakvlakken. Er is sprake van segregatie en discriminatie van deze groepen, waarbij zaken als dierenleed dat veroorzaakt wordt door het ritueel slachten wordt aangehaald om islamofobie te rechtvaardigen. De media en journalisten verspreiden berichten over moslims vanuit hun eigen islamofobisch perspectief, hetgeen te herleiden is uit het feit dat veel ongerelateerd oorzaken van problemen worden toegewijd aan moslims.

Derhalve heeft CCIF een werkwijze ontwikkeld op basis van het verzamelen van data van hieraan gerelateerde haat-criminaliteit. Zij verzamelen data, niet alleen van de slachtoffers maar ook van de daders, waaruit blijkt dat slachtoffers niet de aanleiding zijn maar wel als zodanig worden ervaren vanuit het perspectief van de dader. Vanuit hun gesprekken met daders kwamen veel interessante ontwikkelingen. Islamofobe gevoelens of gedachten zijn niet rationeel gevormd. De gemiddelde burger, en zelfs linkse burgers, is juist degene die islamofobe gevoelens of gedachten heeft. Ook de vooroordelen tegen moslims zijn talrijk. Maar niet onderschat dient te worden het feit dat moslims zelf argumenten hebben aangevoerd om islamofobie te rechtvaardigen. Ze beschouwen zich als minderheid en vragen zich te allen tijde af wat het nut is van educatie of aangifte.

Ties Prakken, Emeritus-Hoogleraar strafrecht aan de Universiteit van Maastricht en advocaat in 2010-2011 in de rechtszaak tegen politicus Geert Wilders. [Profiel van Ties Prakken.](#)

Complete toespraak dat beschrijft het rechtszaak tegen Geert Wilders vindt u [hier](#).

Het juridisch beoordelen van de problematiek omtrent islamofobie is complex. Mevrouw Prakken is van mening dat degene die zich beledigd voelt zich maatschappelijk of civielrechtelijk hiertegen kan verweren, hetgeen beter is dan de strafrechtelijke weg. Het getuigt van democratisch besef om van repliek te dienen. Wie zichzelf verdedigt dwingt dus meer respect af als hij zich beter profileert en het delict 'tegen een bevolkingsgroep' mag derhalve uit het strafrecht. De beste keuze is om zelf de zaak recht te zetten, in plaats van dit te eisen via politie en O.M.

Het proces tegen Geert Wilders is een pleidooi voor een efficiënte aanpak van islamofobie door een betere rechtspositie in het proces, bijvoorbeeld door de mogelijkheid om zelf getuigen te mogen ondervragen en de mogelijkheid voor slachtoffers om in hoger beroep te kunnen gaan. In Nederland zal een dergelijke wijziging van het procesrecht niet snel gebeuren omdat er een ware taboe rust op een dergelijk proces.

Mohammed Rabbae, *Landelijk Beraad Marokkanen, vroeger ook 2E kamer lid voor GroenLinks.*

Het imago van de moslim is slecht in Nederland. De Nederlandse mentaliteit en reactie hierop is er een van 'helaas'. De burgers krijgen goed onderwijs maar kunnen vervolgens zaken niet goed analyseren, en daarom is de Nederlandse student is de meest rechtse student van Europa. Ook de media laat steken vallen omdat ze in de praktijk slecht geïnformeerd zijn. Dit is kortom een omschrijving van de voedingsbodem waarop de islamofoben goed aan hun trekken komen. Ze kunnen snel scoren, ook in de politiek, zoals blijkt uit de bliksemcarrière van personen als Dhr. Bolkestein (VVD), Mw. Hirschi Ali (VVD) en dhr. Geert Wilders (PVV).

Veel aandacht dient besteed te worden aan de het politieke gedoogakkoord en de wetsvoorstellen om moslims met criminaliteit te associëren, met de intentie om ze dan te deporteren naar hun land van herkomst (of van hun ouders). Het probleem ligt ook bij liberale christelijke politici die hieraan meedoen of simpelweg kiezers van Wilders afsnoepen. Wilders is in staat om bijna alle politici bij wijze van spreken alle hoeken van de kamer te laten zien. Politici van PvdA, CDA en VVD hebben bijvoorbeeld afgezegd om bij de 2008 'Dag tegen Racisme' te wonen, omdat zij vreesden dat Wilders door de organisatie en deelnemers woordelijk aangevallen zou worden. Wilders bestaansrecht in de politiek is voorlopig gegarandeerd dankzij de positie van politicus dhr. Bolkestein en de linkse partijen die een strijd tegen Wilders niet aandurfd. In het recente verleden werden dergelijke politici, zoals Janmaat, geroyeerd, maar heden ten dage wil zelfs de vakbeweging samenwerken met Wilders.

Hoe het tij te keren? Wilders zal verliezen, het veld ruimen en het afleggen tegen de moslims vanwege de coalitie met maatschappelijke groeperingen die hart hebben voor de samenleving en rechtsstaat. Moslims moeten deelnemen aan de politiek en bestuurscommissie en zodoende zorgen dat PVV en Leefbaar Nederland niet aan de macht komen in Nederland. Er moet gestreefd worden naar een Europese democratie, die in staat is om de fascistten te bestrijden en een Europese netwerk en internationale samenwerking te realiseren.

Jan Jaap de Ruiter, Arabist en auteur, Universiteit van Tilburg. [Website van Jan Jaap de Ruiter](#).
Een verslag van de conferentie door Jan Jaap de Ruiter geschreven vindt u [hier](#).

Jan Jaap de Ruiter legt uit dat in onze maatschappij twee stromingen waarneembaar zijn ten aanzien van moslims. Terwijl de PVV en zijn voorstanders beschrijven moslims als achterlijk en tegen Westerse normen en sociëteit, feitelijk zijn moslims eigenlijk goed geïntegreerd. Zoals de Ruiter zegt in zijn verslag "De integratie van moslims in de samenleving is al veel verder gevorderd dan menig islamofob zou wensen."

Echter bevordert de PVV en anderen negatieve beeldvormen van moslims, maar het is interessant om naar zijn eigen woorden te kijken, bijvoorbeeld in het boek "Marked for Death: Islam's War Against the West and Me." Wilders schrijft dat hij alles tegen de Islam heeft maar niet tegen de moslims. Hij rechtvaardigt dit idee door te verklaren dat moslims die niet houden aan de (door hem beschreven) geweldadige ideologie van Islam eigenlijk geen moslims zijn. Hij beschrijft het afzweren van de Koran als het oplossing van het probleem van Islam. Kortom, Wilders valt door de mand door te stellen dat zijn vecht tegen Islam niets mee te maken heeft met individuele moslims.

Wilders richt zijn ideeën en uitspraken niet alleen naar moslims. Hij zoekt medelijken door andere groepen, vaak door gevoelens van vijandigheid. Hij is ook pro-christendom omdat die pleitbezorgers waren van Trias Politica in ons rechtssysteem. Daarentegen richt Wilders zich tegen Oost-Europeanen en homo's. Israël wordt als Joodse staat gekoesterd met als motto 'de vrienden van mijn vrienden zijn mijn vrienden en idem geldt dit voor de vijanden'. In het debat over rituele slachtingen blijkt dat Wilders echter ook anti-joodse maatregelen wil treffen tegen deze religieuze traditie. In het homobeleid van Wilders is hij zogenaamd de grote vriend met als vijand de pestende Marokkanen. Nu blijkt echter dat hij vergaande samenwerking zoekt met Le Pen uit Frankrijk en dat veel homo's de partij verlaten.

Geconcludeerd mag worden dat PVV een "one issue partij" is. De samenleving moet zich derhalve verzetten tegen het gedachtengoed van Wilders, maar tegelijkertijd moet de samenleving waken voor verdedigen van de religie. Er is ruimte voor kritiek en strijden tegen fundamentele religie dat niet islamofobie is.

V De relatie van islamofobie met verschillende vormen van radicalisering

Yassin Elforkani, Imam en woordvoerder Contactorgaan Moslims en Overheid.

Islamofobie staat gelijk aan angst maar een kritische houding tegenover Islam is echter niet per definitie islamofobisch. Men dient zich af te vragen waar de angst tegen islam vandaan komt. Er zijn ideologieën die angst van de burgers steeds agenderen om te overtuigen dat de Islam verkeerd is; andere om de moslims onderling tegen elkaar op te zetten. Ze hebben echter beiden radicalen in zich om angst te zaaien. De moslim gemeenschap, met name de jongeren, willen het debat domineren middels angst.

Het probleem is dat islamofobie mede de schuld is van de moslims. Religieus onderbouwd is deze stelling als volgt te verklaren.

Vereisten voor het belijden van het geloof zijn goede omgangsvormen, goede scholing, zelfstandigheid, distantie van ideologieën die de Islam kapen. Als dit ontbreekt kan dit leiden tot isolement, radicalisme, voeden van gedachten die anderen beangstigen, werkeloosheid en hoofddoekdragers-discriminatie.

Roemer van Oordt, Politicoloog en eigenaar Projectbureau Zasia. [Website van Zasia](#).
Powerpoint presentatie van de toespraak vindt u [hier](#).

Roemer van Oordt is reeds 20 jaar betrokken bij Migrantenorganisaties in Nederland en bij de moslim gemeenschap. In de media is de actualiteit omtrent radicalisering feitelijk gericht op de Islam met de vele schandalen daaromtrent, zoals de Moskee-internaat en Sharia leiders.

Dit is een betoog zonder sociaal-cultureel en zonder sociaal-economisch componenten; het sociaal-economische aspect is namelijk vele malen belangrijker. Van essentieel belang is tevens het initiëren van complimenten, met name aan organisaties en personen als dhr. Abdou Menebhi die veel kritiek te verduren heeft maar opkomt voor de rechten van mensen.

De definitie van islamofobie: alle fobie is gerelateerd aan geestesgesteldheid waardoor bij islamofobie beter gesproken kan worden van "isme", een ideologie. Islamofobie behoort strafbaar gesteld te worden en derhalve behoren mensen dit te melden bij de diverse organisaties die islamofobie registreren. Men moet echter waken voor radicalisering onder moslims en imams, die in

sommige gevallen niet eens weten wat hiermee bedoeld wordt en zelfs niet wanneer deze radicalisering geuit wordt in een politieke context. Een dergelijke vorm van Islamitische extremisme behelst geweld en discriminatie, afkomstig van personen en organisaties die zich op dergelijke wijze afzetten tegen de Nederlandse samenleving.

Een visie over extreem rechts kan ook schematisch in kaart worden gebracht (zie presentatie).

Na de speeches werd een lunchpauze ingelast. De aanwezigen hadden tegelijkertijd de gelegenheid om te netwerken.

VI Workshops

Vervolgens werden er twee Workshops samengesteld met als thema's

ISLAMOFOBIE BEZIEN VANUIT WETENSCHAPPELIJK EN JURIDISCH PERSPECTIEF

- Voorzitters **Martijn de Koning** (Antropoloog) en **Marlene Bosman** (Werkzaam op een anti-discriminatie bureau)
- De discussie ging over veel onderwerpen met name: het gebruik van islamofobie als begrip en wat er daaronder valt; de rol van de moslimgemeenschap om tegen islamofobie te strijden; voor en nadelen om een dialoog te voeren tussen moslims en islamofoben; hoe slachtoffers aan te moedigen om klachten over islamofobie te melden; en problemen met registratie en analyse van islamofobe incidenten.

AANBEVELINGEN:

- De moslimgemeenschap moet meer bewust worden van wat islamofobie is en welke mogelijkheden al bestaan. Er moet binnen de gemeenschap gewerkt worden aan het verminderen van schaamte en aanmoedigen om te melden en klachten.
- Een soort instituut op te richten, waar mensen die onderzoek over Islam en moslims steun en informatie kunnen krijgen en waar ook Islamitische kunst en cultuur kunnen worden tentoongesteld
- Meer signalen nodig richting de politiek over de actualiteit van islamofobie: incidenten, toespraken, enzovoort. Doorgaan met lobby activiteiten zoals petitie en oproepen.

ISLAMOFOBIE BEZIEN VANUIT HET PERSPECTIEF VAN POLITIEK EN RADICALISERING.

- Voorzitters **Abdellah Tallal** (Buurtcoördinator Amsterdam Stadsdeel West) en Roemer van Oordt
- **Mariam Barhandi**, lid van Moslim Jeugd Italië, beschrijft het situatie daar, wat heel gelijk aan Nederland is. Er is sprake van discriminatie, in het bijzonder op de arbeidsmarkt voor vrouwen die een hoofddoek dragen. Zij benadrukt het belang van kennis over de islam, maar ook van kennis over de andere geloven. Het moet van twee kanten komen. Haar groep heeft laatst een database opgericht waarin gegevens over islamofobie en discriminatie kunnen worden opgeslagen.

-
- De discussie ging over veel onderwerpen met name: verschillen van mening binnen de moslimgemeenschap en de noodzaak van dialoog; hoe islam te scheiden van terreur; en de nut van scholing en voorlichting om angst en onwetendheid weg te nemen.

AANBEVELINGEN:

- Discussie tussen moslims onderling om een beleid uit te stippelen om beter samen te werken
- De samenstelling van een commissie uit diverse groepen moslims, om die bijvoorbeeld het gesprek aangaat met organisaties als het VNO, die voorlichting geeft op scholen.

Abdou Menebhi krijgt aan het einde van deze conferentie het slotwoord. Abdou pleit voor het effectief bestrijden van islamofobie. Wij kunnen de agenda bepalen tegen islamofobie, stelt hij vast. En vervolgt: Tegen islamofobie gaan is geen strijd van de moslim alleen maar van iedereen in onze samenleving. Neem een voorbeeld aan diverse gemeenschappen waaronder Engeland, Frankrijk, België waar er politieke leiders zijn die de Moslimgemeenschap openlijk bedanken voor hun positieve bijdrage aan de algehele welvaart van die samenlevingen. Het CTID wilt een eigen meldpunt voor islamofobie en discriminatie handhaven. Volgend jaar, op 19 maart 2014, is de dag voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Wij doen een oproep aan alle politici om deze verkiezingen niet te misbruiken om politici of burgers tegen elkaar op te hitsen.

Fenna Ulichki bedankt alle aanwezigen voor hun bijdrage en sluit om 17.30 uur de Europese Conferentie Islamofobie 2013.